

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lasten päivähoidosta annettua lakia muutettavaksi siten, että yhdessä hoidettavien lasten lukumäärää koskeva säännöstä ei sovellettaisi perhepäiväkotiin kunnan järjestäessä saman perheen lapsille perhepäivähoitoa heidän omassa kodissaan. Tällä hetkellä perhepäiväkodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti neljää lasta hoitajan omat alle seitsemän vuotiaat lapset mukaan lukien. Lainmuutoksella mahdollistettaisiin saman perheen lasten perhepäivähoito omassa kodissaan lasten lukumäärästä ja iästä riippumatta.

Samalla lakiin ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen selventävä säännös kunnan velvollisuudesta huolehtia, että päivähoitoa on saatavissa lapsen omalla äidinkielellä. Tällä pyritään turvaamaan erityisesti kunnassa vähemmistön kieltä puhuvan lapsen mahdollisuudet saada päivähoitoa omalla äidinkielellään.

Ehdotettu lainmuutos on tarkoitettu saatettavaksi voimaan heti eduskunnan hyväksyttyä sen, kuitenkin viimeistään vuoden 1982 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Lasten päivähoidosta annetun lain (36/73) 1 §:n mukaan lasten päivähoidolla tarkoitetaan muun muassa lasten hoitoa yksityiskodissa tai muissa perheenomaisissa olosuhteissa. Tällaisesta hoidosta käytetään nimitystä perhepäivähoito ja hoitokodista nimitystä perhepäiväkoti.

Lasten päivähoidon järjestämistä vuosina 1981—1985 koskevan valtakunnallisen suunnitelman mukaan perhepäivähoitoa voidaan suunnitelmakaudella järjestää perhepäivähoitajan kodissa, kolmiperhehoidon muodossa tai sosiaalihallituksen ohjeiden mukaan muuten hoidettavina olevien lasten kotona sekä muissa perheenomaisissa olosuhteissa. Ennen vuotta 1981 valtionosuuteen oikeuttavaksi perhepäivähoitoa

doksi katsottiin eräin kolmiperhehoitoa koskevin poikkeuksin vain perhepäivähoitajan kotona tapahtunut hoito.

Sosiaalihallituksen lapsen kotona annettavaa perhepäivähoitoa koskevien ohjeiden (yleiskirje 27.5.1981 n:o A7/1981/pe) mukaan kolmiperhehoitoa järjestetään joko vuorotellen kunkin lapsen kotona tai aina saman lapsen kotona. Muuta lapsen kotona annettavaa perhepäivähoitoa järjestetään vain yhdelle perheelle ja hoito suoritetaan aina vain yhdessä kodissa. Tämä perhepäivähoito palvelee esimerkiksi haja-asutusalueiden perheitä sekä perheitä, joilla on vaikeasti vammainen tai muuten erityistä hoitoa tarvitseva lapsi, tai vähintään kolme alle kouluikäistä lasta tahi ilta- ja yöhoitoa taikka viikonloppuhoitoa tarvitsevia lapsia.

Kolmiperhehoito puolestaan palvelee lähinnä sellaisia perheitä, joissa hoitorengasjärjestelyt ovat tarkoituksenmukaisia ja joustavasti toteutettavissa. Hoitorenkaan muodostaa 2—4 kotia, joissa on yhteensä enintään neljä alle kouluikäistä lasta.

Lasten päivähoidosta annetun lain 5 §:n mukaan perhepäiväkotiin sovelletaan, mitä päiväkodista on säädetty, jos perhepäiväkodissa hoidetaan samanaikaisesti yhdessä useampaa kuin neljää lasta perhepäivähoitajan omat alle seitsemän vuotiaat lapset mukaan lukien. Tällöin tulee perhepäiväkotiin sovellettavaksi muun muassa päiväkotien henkilöstömitoitusta ja kelpoisuusvaatimuksia sekä tiloja, asianmukaista kalustoa ja tarpeellisia toimintavälineitä koskevat säännökset ja ohjeet. Nämä säännökset ja ohjeet koskisivat samoin edellytyksin myös lasten omassa kodissa tapahtuvaa perhepäivähoitoa. Niinpä viiden lapsen hoitamiseen ei esimerkiksi riittäisi yksi hoitaja. Tämä vaikeuttaisi perhepäivähoidon toteuttamista lapsirikkaissa perheissä. Hoidettavana olevien lasten kotona tapahtuva perhepäivähoito ei siten käytännössä tulisi kysymykseen silloin kun hoidettavana olisi viisi tai useampia lapsia. Päiväkotia koskevien säännösten soveltamista saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan järjestettävään perhepäivähoitoon ei kuitenkaan voida pitää tarkoituksenmukaisena vaikka hoidettavana olisi enemmän kuin neljä alle kouluikäistä lasta.

Lakiin tulisiikin lisätä säännös, jonka mukaan 5 §:ää ei sovellettaisi siinä tapauksessa, että perhepäivähoitoa annetaan vain saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan. Tätä poikkeusta ei sen sijaan ole tarkoituksenmukaista ulottaa koskemaan kolmiperhehoitoa.

Lapsen kehityksen ja oppimismahdollisuuksien kannalta on pidetty erityisen tärkeänä, että lasten päivähoitoa annetaan lapsen omalla äidinkielellä.

Lasten päivähoidon järjestämistä koskevassa valtakunnallisessa viisivuotissuunnitelmassa on

jatkuvasti kiinnitetty huomiota lapsen omalla äidinkielellä saatavien päivähoitopalveluiden tärkeyteen. Muun muassa viimeksi hyväksytyn vuosia 1982—1986 koskevan valtakunnallisen suunnitelman mukaan kunnan tulee huolehtia siitä, että lapsille voidaan antaa päivähoitopalvelut heidän omalla äidinkielellään.

Lasten päivähoidosta annetun lain 11 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Pykälässä ei erikseen mainita velvollisuutta päivähoidon järjestämiseen lapsen omalla äidinkielellä, vaan viitataan tarpeen edellyttämiin toimintamuotoihin. Tämän viittauksen ei ole kuitenkaan katsottu riittävän selvästi tuovan esille lapsen äidinkielen huomioon ottamista päivähoidon järjestämisessä silloin kun lapsen äidinkieli on kunnassa vähemmistön kielenä.

Tämän vuoksi ja päivähoitopalveluiden antamiseksi valtakunnallisen suunnitelman mukaisesti lapsen omalla äidinkielellä on katsottu tarpeelliseksi ehdottaa 11 §:ään lisättäväksi tätä tarkoittava selventävä säännös.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Edellä esitetyistä muutoksista ei aiheudu valtiolle eikä kunnille välittömiä lisäkustannuksia.

3. Voimaantulo

Ehdotettu laki on tarkoitettu saatettavaksi voimaan heti eduskunnan hyväksyttyä sen, kuitenkin viimeistään vuoden 1982 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 5 §:ään uusi 3 momentti ja 11 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

5 §

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta perhepäiväkotiin kunnan järjestäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan.

lasten päivähoitoa voidaan antaa lapsen äidinkielenä olevalla suomen-, ruotsin- tai saamenkielellä.

11 §

Kunnan on lisäksi huolehdittava siitä, että

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 .

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Katri-Helena Eskelinen

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 5 §:ään uusi 3 momentti ja 11 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Jos perhepäiväkodissa hoidetaan samanaikaisesti yhdessä useampaa kuin neljää lasta, perhepäiväkodista on voimassa, mitä tässä laissa säädetään päiväkodista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi lapseksi katsotaan myös perhepäivähoitajan lapsi, joka ei ole täyttänyt seitsemää vuotta.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta perhepäiväkotiin kunnan järjestäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan.

11 §

Kunnan on huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Kunnan on lisäksi huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa voidaan antaa lapsen äidin-kielenä olevalla suomen-, ruotsin- tai saamen-kielillä.

Kunnalle tämän lain mukaan kuuluvista tehtävistä huolehtii sosiaalilautakunta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .